

Miten hallitusohjelman
metsästysasioiden valmistelu
etenee maa- ja
metsätalousministeriössä

MMM/ERÄ/Vesa Ruusila
16.11.2023

Metsästyksen liittyvät teemat hallitusohjelmassa

- Useita ajankohtaisia kirjauksia
 - Suurpedot, erityisesti susi ja kannanhoidollinen metsästys
 - Haaskaruokinta
 - Valkoposkihanhi ja merimetso
 - Merihylkeet
 - Varis ja naakka
 - Ampumaradat
 - Eläintautien torjunta
- Lähes kaikkien kirjausten toteuttaminen edellyttää yhteistyötä muiden tahojen kanssa
 - Riista ja metsästys eivät ole vain metsästäjien asioita!
 - EU, Bernin sopimus, WTO, YM, TEM, SM, OKM,
 - EU –tuomioistuin, hallinto-oikeudet ja KHO
 - Sidosryhmät asioiden valmistelussa

Hallitusohjelma suurpedoista

- Suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestäkyvyn.
- Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvataan lainsäädännöllä.
 - Luontodirektiivin ja oikeusistuimien ratkaisujen huomioiminen
- Jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti.
 - MMMasetus ei estä lupien myöntämistä ns. kannanhoitoperusteella (16.1 e-alakohta)
 - Asetusluonnos 28 suden metsästämisestä, myös kannanhoidollisilla poikkeusluvilla, on parhaillaan lausunnolla

Kannanhoidollinen metsästys luontodirektiivin 16 e artiklan kautta – mitä tämä edellyttää?

- Ensin on pystyttävä osoittamaan hyväksyttävä **päämäärä tai tavoite** poikkeusluvalle
- Sitten arvioitava se, onko päämäärän tai tavoitteen saavuttamiselle **muuta tyydyttävää ratkaisua** ongelmaan
 - Jos on käytössä tai niitä ylipäätään on, ne on otettava käyttöön
- Lopuksi arvioitava poikkeusluvan **vaikutus susikannan suojelutasoon**
 - Jos laji ei ole suotuisalla suojelun tasolla, vaikutus saa olla korkeintaan neutraali
 - Ennustemalli parantaa tämän kohdan arviointia aiempiin vuosiin nähden
- Lupaharkintaa rajaa oikeuskäytäntö. Luontojärjestöjen valitusoikeudella myös merkittävä vaikutus kansalliseen oikeuskäytäntöön. Tulkintalinja muodostunut selkeäksi, mutta tiukaksi!
- **Poikkeuslupa voidaan siis myöntää vasta, kun kaikki poikkeusluvan edellytykset täyttyvät – vihreä valo**

KHO:n karhun kannanhoidollista metsästäystä koskeneet ratkaisut

- Suomen korkeimman hallinto-oikeuden mielestä seuraavat asiat eivät voi olla kannanhoidollisen metsästyksen perusteena (KHO 99:2023 ja KHO 100:2023):
 - 1.adaptiivinen kannan hallinta
 - 2.metsästyskulttuurin ylläpitäminen
 - 3.ihmisarkuuden ylläpitäminen
 - 4.aluetaloudelliset hyödyt
 - 5.kannanhoidollinen metsästys itsessään
 - 6.lajin yksilöiden määrän vähentäminen

KHO:n karhuratkaisu

(55) Korkein hallinto-oikeus pitää sinänsä selvänä, että liian tiheä karhukanta aiheuttaa sellaisia ongelmia, joiden ratkaiseminen on käytännössä mahdollista vain tavoilla, jotka aiheuttavat ainakin jonkinlaista haittaa karhukannalle.

Tähän nähden ei ole poissuljettua, että karhukannan tihentymisestä johtuvien sosiaalisten ongelmien lieventämistä hallitusti karhujen määrää vähentämällä ja varmistaen suotuisan suojelutason säilyminen voitaisiin pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvan poikkeuksen hyväksyttävänä päämääränä siltä osin kuin sanottu päämäärä ei kuulu direktiivin 16 artiklan 1 kohdan a –d alakohtaan soveltamisalaan.

Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan perustuvaa poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa vain konkreettisesti ja tapauskohtaisesti ja vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava.

Karhu- ja ilveskantojen hallinta edellyttää useiden satojen yksilöiden kiintiötä.

Kansallisen lainsäädäntö ja luontodirektiivi - voisimmeko kansallisesti määritellä tavoitteen?

- EU:n tuomioistuin toteaa ratkaisussaan (C-647/17, suden metsästys Suomessa) 16 artikla on toistettava yksiselitteisesti kansallisessa lainsäädännössä.
- Tuomioistuin toteaa lisäksi, että saattaessaan 16 artiklaa osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden on noudatettava direktiivissä käytettyjen termien ja käsitteiden merkitystä direktiivin yhdenmukaisen tulkinnan ja soveltamisen varmistamiseksi.
- **Tämä tarkoittaa myös sitä, että kansallisilla täytäntöönpanotoimilla on taattava direktiivin täydellinen soveltaminen muuttamatta sen ehtoja ja lisäämättä lisäedellytyksiä tai poikkeuksia, joista ei säädetä direktiivissä.**

Entä Ruotsin malli?

- **Suomen ja Ruotsin erilainen tilanne perustuu kansallisten tuomioistuimien olennaisesti erilaiseen oikeuskäytäntöön ja direktiivin tulkintaan.**
 - Ruotsin KHO ei ole myöntänyt päämäärää koskevaa valituslupaa
- **Kyse on Suomen metsästyslain 41a §:n ja Ruotsin metsästysasetuksen 23c§:n sekä luontodirektiivin 16 artiklan tulkinnasta Korkeimmissa hallintotuomioistuimissa**
 - Mahdolliset kansalliset täsmennykset lainsäädäntöön jäisivät todennäköisesti Suomessa kuolleiksi kirjaimiksi, koska **Suomen KHO** EU-oikeuden suoran sovellettavuuden ja EU-oikeuden tulkintavaikutuksen kautta **todennäköisesti tulkitsisi muutettuja kansallisen lainsäädännön pykälää direktiivin edellyttämällä tavalla.**
 - Kyse siis tällä hetkellä 16 artiklan edellyttämästä kh metsästyksen päämäärästä. Arvio metsästyksen vaikutuksesta suotuisaan suojelutasoon on seuraava vaihe.
 - Ruotsin viitearvot on tehty tieteellisenä työnä, jonka hallitus on vahvistanut
 - Suomessa vaikutus suojelutasoon otetaan huomioon ministeriön kiintiöasetuksissa ja LUKEn skenaariomalleissa. Tämän on EU:n tuomioistuin todennut hyväksyttäväksi menettelyksi.

Miten tästä eteenpäin?

- Luontodirektiivin liitteiden muuttaminen näyttää ainoalta kestävältä ratkaisulta
 - Komission suttu koskeva tiedonkeruu
 - Suomen aktiivisuus, yhdessä saman mielisten EU-maiden kanssa, liitteiden muuttamiseksi
- Kh metsästyksen päämäärä ja tavoite
 - Vaaditaan tieteellistä näyttöä
 - Ihmisarkuuden säilyttäminen, laittoman tappamisen torjuminen - vaikea osoittaa, tulokset liian yleisellä tasolla

Maa- ja metsätalousministeriö